

D E C I Z I E

29 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii: Iurie Bejenaru, Iurie Diaconu, Svetlana Novac și Tatiana Vieru

examinând recursul declarat de Natalia Sîrbu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Sîrbu împotriva Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la acordarea spațiului locativ ori compensației bănești pentru procurarea sau construirea spațiului locativ,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2012, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 27 martie 2012, Natalia Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la acordarea spațiului locativ ori compensației bănești pentru procurarea sau construirea spațiului locativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că prin ordinul nr. 132ef din 28 decembrie 1994, a fost angajată în funcția de dactilograf al biroului dactilografic secret al Departamentului trupelor de carabinieri începând cu 26 decembrie 1994.

La 02 decembrie 2008, Natalia Sîrbu a primit funcția și gestiunea Serviciului secretariat a Departamentului trupelor de carabinieri.

Potrivit ordinului din 18 decembrie 2009, reclamanta a fost eliberată din serviciul militar prin contract în legătură cu atingerea vârstei-limită de aflare în serviciul militar, cu dreptul de a primi pensie începând cu 26 decembrie 2009.

În baza art. 23 al Legii nr. 806 din 12.12.1991 cu privire la trupele de carabinieri (trupele interne) ale Ministerului Afacerilor Interne (în redacția care era în vigoare la momentul eliberării reclamantei din serviciu), militarilor, trupelor de carabinieri li se acordă de către autoritățile administrației publice locale, cel mult după trei ani de la angajare în serviciu, iar ofițerilor cel mult după un an de la

numirea lor în funcție, spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislație.

Iar potrivit art. 27 al aceleiași legi prevede că în cazul nerespectării garanțiilor de protecție socială, prevăzute de legea nominalizată, militarul trupelor de carabinieri are dreptul să primească recompensă din mijloacele bugetului respectiv, iar în cazul în care militarului trupelor de carabinieri nu i se acordă în termenul stabilit și în condițiile prevăzute de legislație suprafața locativă, i se repartizează în modul gratuit mijloacele necesare pentru procurarea unui apartament cooperatist sau a unei case separate.

În susținerea cerințelor sale, Natalia Sîrbu a menționat că potrivit art. 21 alin. (1) al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, militarii se asigură cu spațiu locativ din fondul locativ de stat, în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pentru aceste scopuri. Conform alin. (9) al aceluiași articol, militarilor prin contract, care nu au fost asigurați cu spațiu locativ la locul de îndeplinire a serviciului au dreptul de a primi terenuri pentru construcția locuințelor individuale. Iar alin. (11) prevedea că militarii cu o vechime de serviciu de 15 ani și mai mult beneficiază de spațiu locativ, cu dreptul la privatizarea acestuia. Toate aceste prevederi erau în vigoare în momentul eliberării din funcție a Nataliei Sîrbu.

A evidențiat reclamanta că prin Legea nr. 90 din 04.12.2009, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 187-188 din 18 decembrie 2009, au fost abrogate prevederile legale, referitor la acordarea de spațiu locativ, anterior enunțate, însă dreptul reclamantei a apărut anterior intrării în vigoare a legii date, astfel încât respectînd termenul de prescripție de 3 ani, prevăzut de art. 267 Cod Civil, a considerat dînsa că are dreptul la spațiu locativ, care trebuie să fie acordat de către autoritățile administrației publice locale.

Natalia Sîrbu a menționat că autoritatea publică locală nu și-a executat obligația pînă în prezent.

La 16 februarie 2012, a depus cerere prealabilă împotriva Consiliului municipal Chișinău cu solicitarea de a i se acorda spațiu locativ sau compensație bănească pentru procurarea sau construirea acestuia, la care nu a primit niciun răspuns.

Consideră, Natalia Sîrbu, că dreptul la acordarea spațiului locativ rezultă din prevederile Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, Legii nr. 806 din 12 decembrie 1991 cu privire la trupele de carabinieri (trupele interne) ale Ministerului Afacerilor Interne, art. art. 42-44 din Codul cu privire la locuințe.

Cere, reclamanta, obligarea Consiliului municipal Chișinău de a-i acorda, în calitate de spațiu locativ un apartament cu 3 odăi sau teren pentru construcția casei de locuit în raza municipiului Chișinău, sau compensație bănească pentru procurarea sau construirea spațiului locativ. De asemenea solicită încasarea din contul pîrîtului a cheltuielilor de judecată, precum și executarea imediată a hotărîrii.

În cadrul examinării pricinii, reclamanta a depus o cerere de concretizare. În motivarea respectivei cereri, pe lângă cele menționate în acțiune, Natalia Sîrbu a mai indicat precum că la 24 martie 1999, în scopul îmbunătățirii condițiilor de trai, a depus cerere către conducerea instituției prin care a solicitat acordarea unui lot de teren pentru construcția casei individuale. Iar la 30 noiembrie 2005, a depus repetat cerere prin care a cerut să fie inclusă în lista militarilor care beneficiază de spațiu locativ prin metoda ipotecară. Până în prezent nu a fost asigurată cu spațiu locativ.

În cererea de concretizare a solicitat obligarea Consiliului municipal Chișinău să acorde reclamantei compensație bănească pentru procurarea sau construcția spațiului locativ, în mărimea costului mediu de piață al acestuia, ori să-i atribuiască teren pentru construcția casei de locuit în intravilanul municipiului Chișinău. Pe lângă acestea a mai solicitat de a fi încasat în folosul său din contul pîrîtului a cheltuielilor de judecată. De asemenea, a cerut obligarea pîrîtului la executarea imediată a hotărârii, precum și examinarea pricinii în lipsa reclamantei cu remiterea ulterioară a copiei de pe hotărîre.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărîrea din 28 mai 2012 a respins acțiunea înaintată de către Natalia Sîrbu ca neîntemeiată.

La 06 septembrie 2012, Natalia Sîrbu a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2012, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să oblige Consiliul municipal Chișinău să-i acorde în calitate de spațiu locativ un apartament cu 3 odăi sau teren pentru construcția casei de locuit în raza municipiului Chișinău, ori compensație bănească în mărime de 650 000 – 730 000 lei pentru procurarea sau construcția spațiului locativ sau teren în intravilanul municipiului Chișinău. Recursul declarat a fost transmis Curții Supreme de Justiție la 20 martie 2013.

În motivarea recursului, Natalia Sîrbu a indicat că prima instanță a interpretat și apreciat probele și circumstanțele cauzei într-un mod superficial și arbitrar, a aplicat eronat legea materială.

De asemenea, la 27 februarie 2013, recurenta a depus cerere de concretizare solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea integrală a hotărîrii din 28 mai 2012 cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond, precum și încasarea cheltuielilor de judecată din contul intimatului. Drept motiv, recurenta a menționat respectarea principiului constituțional privitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, invocînd Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 08 august 2012 privind aplicabilitatea art. 30 al Legii cu privire la statutul judecătorului, în privința judecătorilor, care la momentul abrogării normei în cauză, nu erau asigurați cu locuință. Astfel cele menționate se răsfrîng asupra tuturor categoriilor de cetățeni, cărora prin Lega nr. 90 din 04 decembrie 2009, le-a fost răstrîns acest drept.

Prin articolul I Legea nr.155 din 5 iulie 2012 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003 s-a modificat și completat cu excluderea din Cod a articolelor 397-422.

Conform art. II alin.(6) Legea nr.155 din 5 iulie 2012, în vigoare de la 1 decembrie 2012, recursurile depuse împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de către curțile de apel vor fi examinate de Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor prezentei legi.

În conformitate cu art.3 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile.

Așadar, recursul declarat de Natalia Sîrbu împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2012 urmează a fi examinat conform modificărilor și completărilor operate în Codul de procedură civilă prin Legea nr.155 din 5 iulie 2012.

Prin prisma normei citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, deoarece potrivit materialelor dosarului, Natalia Sîrbu a făcut cunoștință cu hotărârea motivată la 24 august 2012 (pe versoul copertei), depunând inițial recursul la Curtea de Apel Chișinău la 06 septembrie 2012, fiind expediat la Curtea Supremă de Justiție la 20 martie 2013.

La 22 martie 2013, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea pricinii, Consiliul și Primăria municipiului Chișinău nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de Natalia Sîrbu în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2012 din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din actele pricinii s-a constatat că la 28 decembrie 1994, prin ordinul nr. 132ef, Natalia Sîrbu a fost angajată în funcția de dactilograf al biroului dactilografic secret al Departamentului trupelor de carabinieri începînd cu 26 decembrie 1994 (f.d. 8-9).

Potrivit extrasului din ordinul nr. 171ef din 18 decembrie 2009, Natalia Sîrbu a fost concediată și trecută în rezerva Forțelor Armatei ale Republicii Moldova. (f.d. 10).

Iar conform extrasului din ordinul nr. 250 din 30 decembrie 2009, reclamanta a fost exclusă din listele efectivului Centrului de asigurare a trupelor de carabinieri precum și de la toate drepturile de asigurare (f.d. 11).

Prin materialul probatoriu administrat de prima instanță s-a stabilit și faptul că pe numele Nataliei Sîrbu și Anatolie Sîrbu, bunuri imobile cu drept de proprietate pe teritoriul Republicii Moldova nu sunt înregistrate (f.d. 12-13).

Totodată, prin certificatul nr. 02-09/273 din 20 martie 2012, este confirmat că atât Natalia Sîrbu, cât și Anatolie Sîrbu nu au participat la procesul privatizării fondului de locuințe de pe teritoriul municipiului Chișinău (f.d. 14).

Materialele pricinii atestă faptul adresării reclamantei cu o cerere prealabilă către Consiliul și Primăria municipiului Chișinău prin care a solicitat ca să-i fie acordat spațiu locativ cu drept de privatizare sau compensație bănească pentru procurarea sau construirea acestuia, cerere la care nu a primit niciun răspuns (f.d. 15-17).

Prin certificatul nr. 1/2-608 din 05 aprilie 2012, a fost confirmat că Natalia Sîrbu a fost inclusă în lista colaboratorilor pentru alocarea unui lot de pământ pentru construcția casei individuale sub nr. 6 din 24 martie 1999 și a spațiului locativ prin metoda ipotecară sub nr. 33 din 30 noiembrie 2005 (f.d.38).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău corect a fost respinsă acțiunea, însă instanța urma să aducă alte argumente decît cele menționate, referitor la netemeinicia acțiunii.

Or, potrivit art. 6 din Codul Civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior.

Articolul 21 alin. (1) și (3) din Legea nr. 162-XVI cu privire la statutul militarilor în redacția din 22 iulie 2005 prevedea că militarii se asigură cu spațiu locativ din fondul locativ de stat, în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pentru aceste scopuri. Militarii prin contract, împreună cu membrii familiilor lor, sînt asigurați cu spațiu locativ de către structura militară, după ce s-a stabilit necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai, conform Codului cu privire la locuințe.

Același articol în redacția Legii nr. 90-XVIII cu privire la statutul militarilor din 4 decembrie 2009 prevede că, militarilor în termen și celor în termen redus, precum și rezerviștilor chemați la concentrare li se repartizează necondiționat, din fondul de cazarmă, spațiu locativ la locul de îndeplinire a serviciului militar. Spațiul locativ trebuie să corespundă normelor stabilite de regulamentele militare.

Pentru cazurile cînd structura militară nu dispune de fond locativ în localitățile în care militarii își îndeplinesc serviciul militar, militarii prin contract și membrii familiilor lor se asigură cu spațiu locativ din fondurile autorităților administrației publice locale.

Așadar, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată de către Natalia Sîrbu, structura militară, prin lege nu mai este obligată să asigure militarul cu spațiu locativ și deci asigurarea militarilor cu spațiu locativ urmează a fi efectuată în condiții generale.

Potrivit pct. 22, 23 și 33 ale Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit în Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 405 din 25 noiembrie 1987, cetățenii care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, au dreptul de a primi pentru folosire o încăpere de locuit în casele fondului locativ de stat sau obștesc, în modul prevăzut de legislație. Luarea la evidență a cetățenilor, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, la locul de trai se efectuează printr-o hotărîre a organului administrației publice locale, iar la locul de muncă - printr-o hotărîre comună a administrației și comitetului sindical al întreprinderii, instituției, organizației.

Cetățenii, luați la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit, li se aduce la cunoștință despre aceasta în scris de către organul care l-a luat la evidență.

Încăperile de locuit se acordă cetățenilor, care se află la evidență și au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, potrivit, ordinii stabilite în liste, ținându-se seama de data luării la evidență și în dependență de elocvența locuințelor libere în localitatea respectivă.

În această ordine de idei, după cum rezultă și din materialele dosarului, Natalia Sîrbu a fost deja inclusă în lista colaboratorilor pentru alocarea unui lot de pământ pentru construcția casei individuale sub numărul 6 și a spațiului locativ achiziționat prin metoda ipotecară sub numărul 33 (f.d. 38).

Prin certificatul nr. 1/2-608 din 05 aprilie 2012 eliberat de către Departamentul Trupelor de Carabineri, Ministerul Afacerilor Interne se confirmă că reclamanta se află în lista generală a solicitanților Ministerului Afacerilor Interne la asigurarea cu spațiu locativ.

Astfel, deoarece Natalia Sîrbu face parte deja din lista colaboratorilor care necesită acordarea spațiului locativ, ea nu are dreptul legal de a beneficia de acordarea spațiului locativ cu prioritate.

Or, recurenta nu poate profita în chip nedemn și cu rea credință de pîrghiile instanței pentru soluționarea cu celeritate a unui anumit caz.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins acțiunea Nataliei Sîrbu împotriva Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat Natalia Sîrbu.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Sîrbu împotriva Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la acordarea spațiului locativ ori compensației bănești pentru procurarea sau construirea spațiului locativ;

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Iurie Diaconu

Svetlana Novac

Tatiana Vieru